

Sygn. akt III AUa 613/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja SA Małgorzata Pasek
Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Sylwia Zawadzka	

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2018 r. w Lublinie

sprawy Z. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość renty

na skutek apelacji Z. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 19 maja 2017 r. sygn. akt IV U 1179/14

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustala, że wysokość renty Z. G. w okresie od 1 kwietnia do 30 kwietnia 2014 roku wynosiła kwotę 1097,79 gr (tysiąc dziewięćdziesiąt siedem 79/100) złotych.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz Z. G. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Pasek Małgorzata Rokicka – Radoniewicz Elżbieta Czaja

III AUa 613/17

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z 2 września 2014 r., działając na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku Z. G. z 10 kwietnia 2014r., od 1 kwietnia 2014r. przeliczył rentę z tytułu częściowej niezdolności do

pracy przysługującą ubezpieczonemu do 30 kwietnia 2016 r. Organ rentowy wskazał, że przy ustalaniu wysokości świadczenia przyjęto najkorzystniejszy wariant. I tak, do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął – zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego - przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia – na przestrzeni lat od 1976r. do 2001r. Obliczony w ten sposób wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 43,57%, a wysokość świadczenia na dzień 1 kwietnia 2014r. wyniosła 807,87 złotych brutto miesięcznie.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Siedlcach złożył ubezpieczony Z. G. wnosząc o jej zmianę poprzez ponowne ustalenie wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy z uwzględnieniem wynagrodzenia za 1977 r. oraz świadczeń w naturze za ten rok w postaci 328 litrów mleka i równowartości 5 kg ziemniaków (za ogródek przydomowy o powierzchni 5 arów), wynagrodzenia za okres od stycznia do czerwca 1978r. w kwocie co najmniej 19 536 złotych oraz świadczeń w naturze za ten rok w postaci 366 litrów mleka i równowartości 5 kg ziemniaków (za ogródek przydomowy o powierzchni 5 arów), a także wynagrodzenia za okres od lipca do grudnia 1980r. w kwocie 22 901 złotych oraz świadczeń w naturze za ten rok w postaci 365 litrów mleka i równowartości 5 kg ziemniaków (za ogródek przydomowy o powierzchni 5 arów). W uzasadnieniu stanowiska ubezpieczony wskazał, że w okresie od 7 lutego 1977r. do 17 sierpnia 1981r. był zatrudniony w (...)w B., przy czym z uwagi na niezachowanie się dokumentacji płacowej brak jest danych o wysokości wynagrodzenia za 1977r., za pierwszą połowę 1978r. oraz za drugą połowę 1980r. Po zakończeniu zatrudnienia w(...), na zasadzie porozumienia stron, przeszedł do pracy w (...), gdzie zarabiał 16,50 złotych na godzinę. Taką samą, a nawet większą stawkę miał w okresie pracy w (...), dlatego do obliczenia renty należy przyjąć wynagrodzenie z okresu pracy w (...) wg stawki godzinowej 16.50 złotych. Ponadto ubezpieczony zarzucił, że obliczając wysokość renty, organ rentowy w ogóle nie uwzględnił wynagrodzenia za pierwszą połowę 1978r. oraz za drugą połowę 1980r. i za cały 1978r. oraz 1980r. przyjął wynagrodzenie wykazane w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu odpowiednio za drugą połowę 1978r. i pierwszą połowę 1980r. Nadto ubezpieczony wskazał, że na mocy Układu Zbiorowego Pracy był uprawniony do świadczeń w postaci dodatku za mleko w ilości 1 litra dziennie oraz ekwiwalentu za działkę (...)–arową w postaci równowartości 5 kg ziemniaków.

Po wniesieniu przez ubezpieczonego odwołania, w dniu 28 października 2014r. organ rentowy z urzędu przeliczył ubezpieczonemu od 1 kwietnia 2014r. ,tj. od dnia zgłoszenia w/w wniosku o przeliczenie świadczenia, rentę z tytułu niezdolności do pracy uwzględniając w podstawie wymiaru wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w (...) w B. za 1977r. (od 7 lutego 1977r. do 31 grudnia 1977r.) oraz za okres od 1 stycznia 1978r. do 30 czerwca 1978r. i od 1 lipca 1980r. do 31 grudnia 1980r. - w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę. W oparciu o powyższe organ rentowy na nowo obliczył podstawę wymiaru świadczenia przy uwzględnieniu przeciętnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia – na przestrzeni lat od 1976r. do 2001r. oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, który wyniósł 45,15%. Obliczona w oparciu o powyższe wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wyniosła na dzień 1 kwietnia 2014r. - 818,39 złotych brutto miesięcznie.

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 19 maja 2017 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że wysokość renty Z. G. z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dzień 1 kwietnia 2014 roku wynosiła 823,34 złotych brutto miesięcznie.

Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie od 7 lutego 1977 r. do 17 sierpnia 1981 r. ubezpieczony Z. G. był zatrudniony w (...)w B. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika.

W dniu 20 marca 2014r. Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w W. wystawiła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu ubezpieczonego w w/w gospodarstwie wskazując, że w 1978r. ubezpieczony osiągnął wynagrodzenie w wysokości 22 722 złotych, w 1979r. osiągnął wynagrodzenie w wysokości 39 553 złotych, w 1980r. osiągnął wynagrodzenie w wysokości 21 470 złotych i w 1981r. osiągnął wynagrodzenie w wysokości 30 103 złotych, przy czym podana kwoty za 1978r. obejmuje wynagrodzenie za drugą połowę tego roku, a podana kwota za 1980r. obejmuje wynagrodzenie za pierwszą połowę. Nadto wskazano, że z uwagi na brak dokumentacji płacowej nie jest możliwe podanie wynagrodzenia za 1977r. W oparciu o powyższe zaświadczenie, na wniosek ubezpieczonego z 10 kwietnia 2014r. zaskarżoną decyzją z 2 września 2014r. a następnie decyzją z 28 października 2014r. organ rentowy

przeliczył rentę ubezpieczonego uwzględniając wynagrodzenie wykazane w w/w zaświadczeniu, a za okresy nim nie objęte minimalne wynagrodzenie za pracę.

Z zachowanej dokumentacji płacowej wynika, że w okresie zatrudnienia w(...)w B. od 7 lutego 1977r. do 17 sierpnia 1981r. ubezpieczony był wynagradzany wg stawki godzinowej, ponadto od 1978r. pracodawca wypłacał ubezpieczonemu co miesiąc ekwiwalent za mleko. Nadto w marcu 1981r. pracodawca wypłacił ubezpieczonemu ekwiwalent za ziemniaki w wysokości 1 000 złotych. Przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia rentowego ubezpieczonego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia na przestrzeni lat od 1976r. do 2001r., w tym za lata 1977-1981 obejmujące wynagrodzenie uzyskane przez ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w w/w(...)w B. (a w zakresie nieobjętym zachowaną dokumentacją minimalne wynagrodzenie za pracę), wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty przysługującej ubezpieczonemu wynosi 45,15%, a wysokość świadczenia na dzień 1 kwietnia 2014r. ,tj. na miesiąc zgłoszenia wniosku o przeliczenie renty, wynosi 818,39 złotych brutto miesięcznie Powyższe obliczenie odpowiada wyliczeniu organu rentowego zawartemu w w/w decyzji z 28 października 2014r.

Zachowana dokumentacja płacowa nie obejmuje wynagrodzenia ubezpieczonego za okres od 1 lipca 1980r. do 31 grudnia 1980r. W pierwszym półroczu 1980r. ubezpieczony uzyskiwał wynagrodzenie zasadnicze w stawce godzinowej wynoszącej 16,50 złotych. Przyjmując do obliczenia wynagrodzenia ubezpieczonego za drugą połowę 1980r. stawkę godzinową wynagrodzenia zasadniczego obowiązującą w miesiącach poprzedzających ,tj. 16,50 złotych oraz wysokość dodatku za mleko obliczoną przy uwzględnieniu nominalnej ilości dni pracy w danym miesiącu – wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego za okres od 1 lipca 1980r. do 31 grudnia 1980r. wynosi 20 107 złotych. Przyjęte pierwotnie za ten okres wynagrodzenie minimalne wyniosło 12 000 złotych.

Przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia rentowego ubezpieczonego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia na przestrzeni lat od 1976r. do 2001r., w tym za lata 1977-1981 obejmujące wynagrodzenie uzyskane przez ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w (...) w B., przy czym za okres od lipca 1980r. do grudnia 1980r. w/w wynagrodzenie wyliczone przez biegłą księgową w uzupełniającej opinii, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty przysługującej ubezpieczonemu wynosi 45,90%, a wysokość świadczenia w postaci renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dzień 1 kwietnia 2014r. ,tj. na miesiąc zgłoszenia wniosku o przeliczenie renty, wynosi 823,34 złotych brutto miesięcznie.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art.111 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.) wysokość renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art.15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury albo o ponowne ustalenie emerytury,

z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne emerytury,

a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Odnosząc powyższe uregulowanie do okoliczności sprawy Sąd uznał, że decyzja organu rentowego z 2 września 2014r. winna być zmieniona. Jak już wskazano zachowana dokumentacja płacowa z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...)w B. jest niepełna i nie uwzględnia między innymi okresu od 1 lipca 1980r. do 31 grudnia 1980r. Niemniej zachowane dokumenty pozwoliły na dokonanie ustaleń co do wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w w/w okresie na podstawie danych z okresu bezpośrednio poprzedzającego okres drugiej połowy 1980r. I tak, zachowane

dokumenty pozwoliły na ustalenie, że od stycznia 1980r. wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonego było liczone wg stawki godzinowej wynoszącej 16,50 złotych. Ponadto w okresie tym, a także w roku poprzedzającym (1979) ubezpieczony pobierał ekwiwalent za mleko liczony - jak ustaliła biegła księgowa – przy uwzględnieniu nominalnej ilości dni pracy w danym miesiącu (uzupełniająca opinia biegłej księgowej k.97v akt sprawy). W tych okolicznościach Sąd przychylił się do wniosku ubezpieczonego, aby wynagrodzenie za drugą połowę 1980r. obliczyć wg stawki godzinowej obowiązującej od stycznia 1980r. uwzględniając również wskazany ekwiwalent za mleko. W ocenie Sądu przyjęcie takich danych było uzasadnione, gdyż nie ulega wątpliwości, że stawka godzinowa wynagrodzenia zasadniczego ubezpieczonego w drugiej połowie 1980r. nie mogła być niższa od stawki obowiązującej w pierwszej połowie tego roku (od kolejnego roku uległa zaś podwyższeniu do kwoty 19,90 złotych za godzinę). Wyliczenie wynagrodzenia za wskazany okres opierało się na założeniu, że ubezpieczony przepracował normatywną ilość godzin pracy oraz nie korzystał ze zwolnień lekarskich oraz urlopu bezpłatnego. W ocenie Sądu przyjęte dane nie mogą być uznane za dowolne. Przeciwnie są uzasadnione w całości okoliczności sprawy i pozwoliły na ustalenie, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty ubezpieczonego ustalony z 20 lat kalendarzowych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu od 1976r. do 2001r. wynosi 45,90 %, a zatem jest wyższy od dotychczas przyjętego w wysokości 45,15%. W tych zaś okolicznościach zachodziła podstawa do przeliczenia renty ubezpieczonego, której wysokość przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 45,90% wynosiła na dzień 1 kwietnia 2014r. ,tj. na datę zgłoszenia wniosku o przeliczenie świadczenia – 823,34 złotych brutto miesięcznie.

Od tego wyroku apelację wniósł Z. G. zaskarżając wyrok w części ustalającej wysokość renty za okres od 1 kwietnia do 30 kwietnia 2014 roku, ponieważ w tym okresie był uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna a jej uwzględnienie skutkuje częściową zmianą zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie wysokości renty w okresie do 1 do 30 kwietnia 2014 roku na kwotę 1097,79 zł.

Sąd Okręgowy przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe i wydał trafne rozstrzygnięcie , jednakże przeoczył fakt, że wnioskodawca, który wniosek o przeliczenie świadczenia złożył w kwietniu 2014 roku do 30 kwietnia 2014 roku był uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, a dopiero od dnia 1 maja 2014 roku organ rentowy ustalił mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy (decyzja z dnia 13 listopada 2013 roku przyznająca prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 8 października 2013 roku do 30 kwietnia 2014 roku k.251 akt rentowych, decyzja z dnia 29 maja 2014 roku ustalająca prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 maja 2014 roku - k.265 akt rentowych) Okoliczność ta oznacza, że wysokość świadczenia przysługująca wnioskodawcy do 30 kwietnia 2014 roku powinna stosownie do treści art.62 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 roku, poz.1383) wynosić 100% świadczenia. Natomiast od dnia 1 maja 2014 roku świadczenie wnioskodawcy jest ustalane w wysokości 75% renty przewidzianej dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy i w tej części wyrok Sądu jest prawidłowy.

Z tych względów i na mocy powołanego przepisu oraz na podstawie art.386 §1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia przepis art. 98 § 1 kpc.